

“ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ” και “ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ”

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ: 28-3-2025

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ Ο.Π. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Cum Africanus in Literno esset, complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterent, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic vir bonus et sapiens et legibus parens consulit utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae. Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorum nobis esse patriam quam nosmet ipsos.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva.

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Cerva alba eximiae pulchritudinis Sertorio a Lusitano quodam dono data erat. Sertorius omnibus persuasit cervam, instinctam numine Dianae, conloqui secum et docere, quae utilia factu essent. Si quid durius ei videbatur, quod imperandum militibus esset, a cerva sese monitum esse praedicabat. Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset.

A1. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B1. Να γράψετε με ποιες λέξεις των κειμένων συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής : νεόδημος, κέρατο, στίγμα, μισθοδοσία, λυρικός, πλουραλισμός, ισθμός, πρόεδρος, Ιανουάριος, φυγόπονος.

Μονάδες 10

B2. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

1. Βασικά χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας είναι η ..... της αρχαίας ελληνικής γραμματείας και ο ανταγωνισμός με αυτήν.

- α. δημιουργική πρόσληψη
- β. δουλική αντιγραφή
- γ. απόρριψη

2. Στην οριοθέτηση των εποχών της ρωμαϊκής λογοτεχνίας με ιστορικά κριτήρια δεν ανήκει:

- α. η δημοκρατική εποχή
- β. η αυτοκρατορική εποχή
- γ. η κλασική εποχή

3. Χαρακτηριστικό της νεωτερικής ποίησης είναι:

- α. η τάση για λιτό, συγκεκριμένο και κατανοητό λόγο
- β. η συντομία, η εκλέπτυνση και η λογιότητα
- γ. η αρμονική σύζευξη μορφής και περιεχομένου

4. Στους ποιητές των χρόνων του Αυγούστου δεν ανήκει:

- α. ο Λουκρήτιος
- β. ο Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων
- γ. ο Προπέρτιος

5. Ο Τίτος Λίβιος ανέλαβε και διεκπεραίωσε την κορυφαία πεζογραφική παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής της «αιώνιας Πόλης» στο έργο

- α. *De Catilinae coniuratione*
- β. *Ab urbe condita*
- γ. *Metamorphoseon libri*

Μονάδες 10

Γ1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: (μονάδες 12)

complures duces: τη δοτική πληθυντικού

abiectis armis: την αιτιατική στον ίδιο αριθμό

communis utilitatis: τη γενική πληθυντικού

unius alicuius: τη δοτική ενικού

nosmet ipsos: τη γενική ενικού

bonus: την αιτιατική ενικού του ουδέτερου γένους στον συγκριτικό βαθμό

magis: τον θετικό βαθμό του επιρρήματος

Γ1.β. quae utilia factu essent: Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό. (μονάδες 3)

Μονάδες 15

Γ2.α. Sertorius omnibus persuasit cervam, instinctam numine Dianae, conloqui secum et docere, quae utilia factu essent: Να βρείτε στην παραπάνω περίοδο:

i) έναν τύπο αποθετικού ρήματος και να γράψετε το β'ενικό πρόσωπο όλων των εγκλίσεων του μέλλοντα

ii) μία μετοχή και να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του παρατατικού και στην οριστική του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή (στους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου). (μονάδες 5)

Γ2.β. Να γράψετε το β'ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους: admiratum, venisse, rettulerunt (μονάδες 3)

Γ2. γ. cadat: Να γράψετε λαμβάνοντας υπόψη το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου το γ'ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας και το β'πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου της παθητικής περιφραστικής συζυγίας. (μονάδες 2)

Γ2. δ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου: (μονάδες 5)

esset: το απαρέμφατο του μέλλοντα

abiectis: το β'ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

anteponunt: το β'πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελείκου στην ίδια φωνή

oppressit: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην άλλη φωνή

mallet: το γ'πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική του ενεστώτα

Μονάδες 15

Δ1.α. Να βρείτε στο κείμενο Β μία πρόταση που δηλώνει σύγκριση και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο με τον οποίο εκφέρεται (μονάδες 2) και στο κείμενο Γ μία πρόταση που εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου, να δικαιολογήσετε τον χρόνο με τον οποίο εκφέρεται και να προσδιορίσετε τον συντακτικό της ρόλο. (μονάδες 2)

Δ1.β. cum se ipsum captum venisse eos existimasset:

- Να δηλώσετε τον σκοπό με εμπρόθετη γενική γερονδιακού και με δευτερεύουσα αναφορική επιρρηματική πρόταση. (μονάδες 6)
- Να εντοπίσετε την αυτοπάθεια στην παραπάνω φράση, να την χαρακτηρίσετε ως ευθεία ή πλάγια και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας. (μονάδες 2)
- Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ. (μονάδες 3)

Μονάδες 15

Δ2.α.

Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis: Να εξαρτηθεί η πρόταση από το Cicero putabat (μονάδες 3) και να δηλωθεί ο β' όρος σύγκρισης με ισοδύναμο τρόπο (μονάδα 1).

praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset.: Να μεταφέρετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ. (μονάδες 4)

Δ2.β is fores reserari eosque intromitti iussit. Να αντικαταστήσετε τα παθητικά απαρέμφατα από ενεργητικά, αφού πρώτα προσδιορίσετε σε ποια περίπτωση συνηθίζεται η σύνταξη με παθητικό απαρέμφατο. (μονάδες 4)

Etsi super vestem earum deprehendit canos: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας και να την αντικαταστήσετε με μετοχική φράση. (μονάδες 3)

Μονάδες 15